

corona

Kijk op kaarten!

Titels in deze serie:

HB: 978-94-6175-096-9
EB: 978-94-6175-903-0

HB: 978-94-6175-095-2
EB: 978-94-6175-902-3

HB: 978-94-6175-094-5
EB: 978-94-6175-901-6

Over de schrijfster

Melanie Waldron studeerde geografie en is gek op kaarten. Ze heeft al veel informatieve boeken over aardrijkskunde geschreven voor jongeren.

Over de adviseur

Daniel Block is hoogleraar geografie aan de Chicago State University. Hij weet veel over fysische en sociale geografie en cartografie. Voordat hij hoogleraar werd, werkte hij als professioneel cartograaf.

Inhoud

Wat is een kaart?	4
Verschillende gemeenschappen	6
Kleine kaarten	8
Grote en kleine schaal	10
Grote kaarten	12
Welke kant boven?	14
De weg vinden	16
Hoe ver is het?	18
Kaarten gebruiken	20
Online-kaarten	22
Kaarten in de geschiedenis	24
Kaarten van nu	26
Aan de slag!	28
Moeilijke woorden	30
Meer weten	31
Register	32

Sommige woorden in de tekst zijn **vetgedrukt**.

Op bladzijde 30 lees je wat deze woorden betekenen.

Wat is een kaart?

Waarschijnlijk heb je wel eens een kaart gebruikt. Je weet dat een kaart meestal plat is en dat er informatie op staat over een gebied. Er zijn verschillende soorten kaarten. Met een wegen- of spoorwegenkaart kun je een reis plannen. Andere kaarten zijn bedoeld om een adres te vinden. Dit boek gaat over kaarten die je omgeving in detail laten zien, zoals een stad of een gebouw. Zulke kaarten noem je ook wel plattegronden.

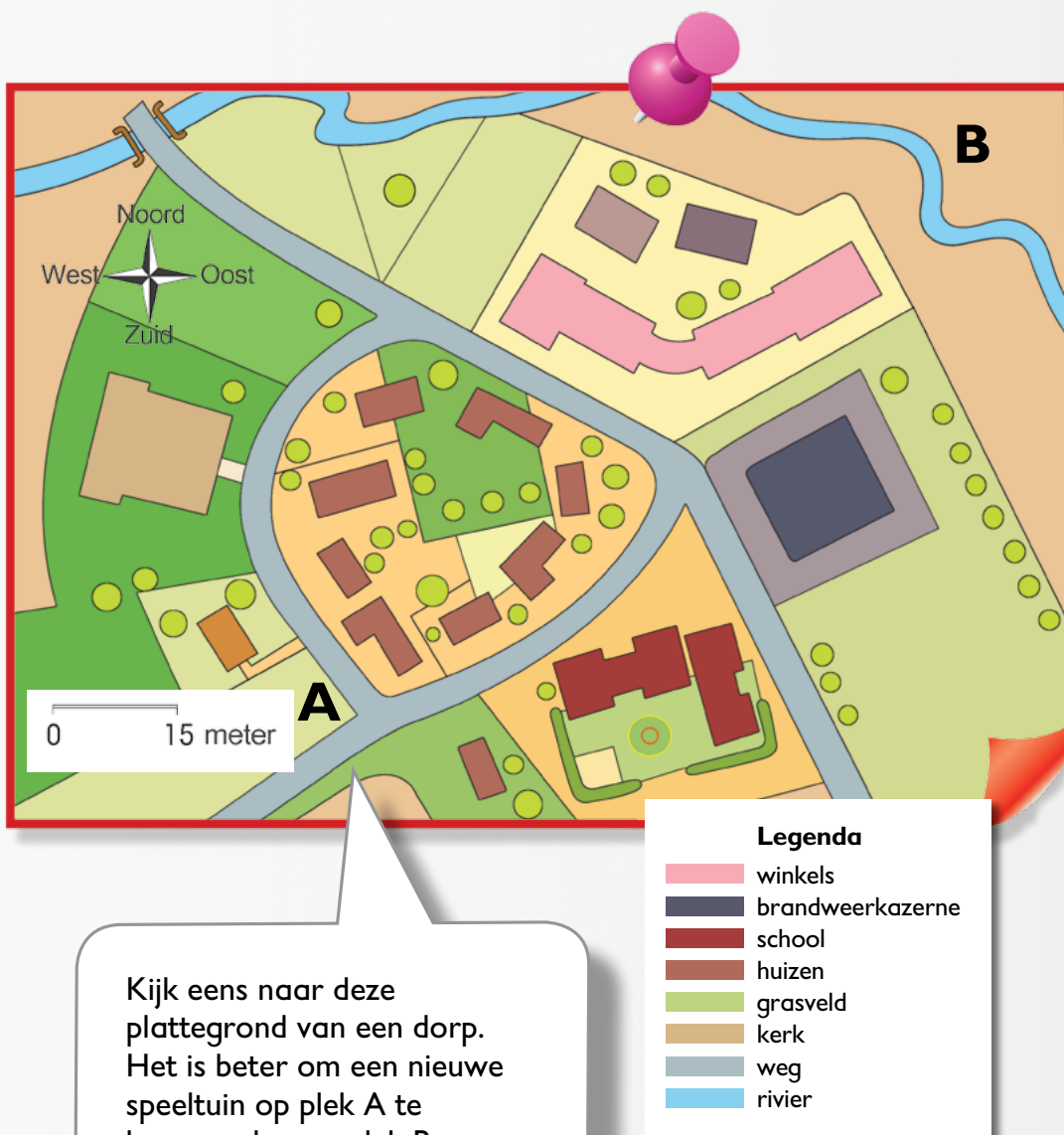
Mensen gebruiken kaarten om verschillende redenen. Ze kijken bijvoorbeeld op een kaart om een straat te vinden en te zien hoe je er het snelst kunt komen.

Kaarten voor gemeenschappen

Met behulp van een kaart kan een gemeenschap een goede indeling maken voor de ruimte. Stel dat er in een stad of dorp plannen zijn voor een nieuwe speeltuin. Die past dan het beste in de buurt van huizen of een school, zodat de kinderen niet zo ver hoeven te lopen om er te komen.

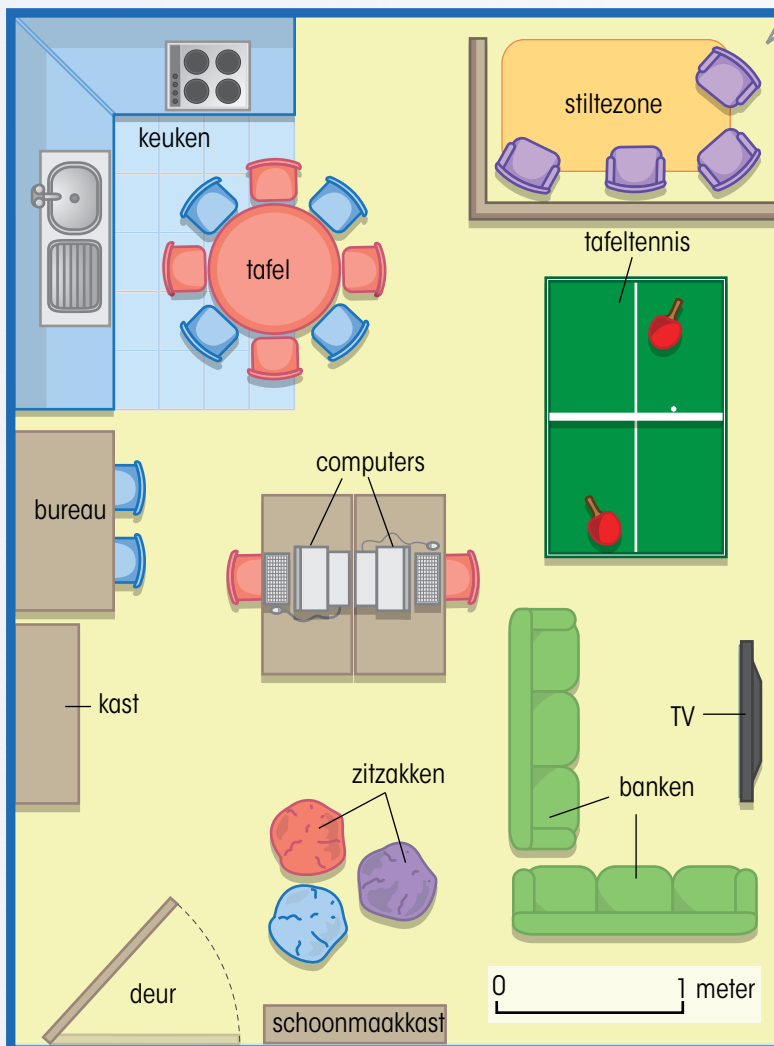

Kleine kaarten

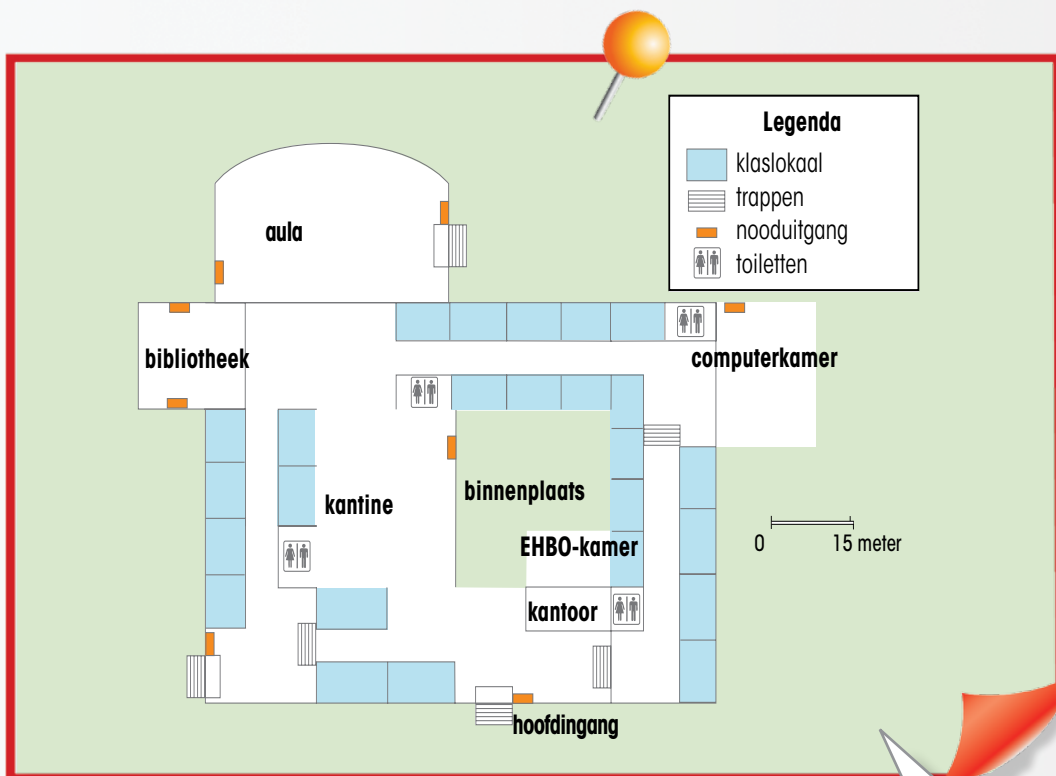
Voor een kleine omgeving, zoals een jeugdhonk, is een plattegrond vaak ook handig. Je kunt dan zien waar zitplaatsen, speelplekken of stilteplekken zijn. Ook de deuren staan erop. Met behulp van de plattegrond zie je heel goed de indeling van de ruimte. Zo'n kleine kaart is ook handig als nieuwe meubels of apparaten een plek moeten krijgen.

Een plattegrond van een jeugdhonk maakt duidelijk waar de jongeren wat kunnen doen.

Kaarten van gebouwen

Een plattegrond van gebouwen, zoals ziekenhuizen, is ook bedoeld voor kleine gemeenschappen. Alle kamers in het gebouw staan erop en ook waar elke kamer voor dient. Zo'n plattegrond geeft belangrijke informatie, zoals de locatie van nooduitgangen en andere deuren. Ook de toiletten en de kantine staan erop.

NIET TE DICHTBIJ!

Sommige speeltoestellen hebben veel ruimte nodig. Een glijbaan mag bijvoorbeeld niet voor een schommel staan! Mensen die een speeltuin ontwerpen, maken een plattegrond om ervoor te zorgen dat alle toestellen op een veilige afstand van elkaar komen te staan.

Dit is een plattegrond van een school. Handig voor nieuwe leerlingen. Ze vinden zo snel hun weg.

Grote en kleine schaal

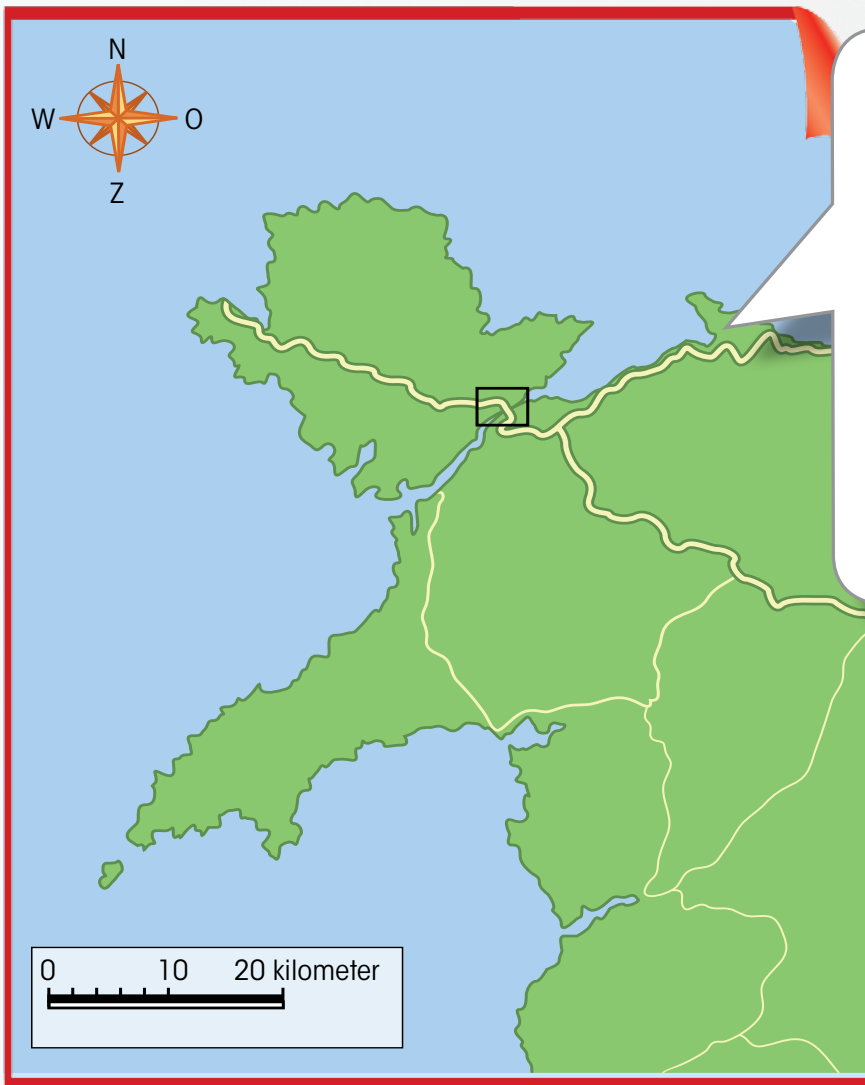
Op de plattegrond van het jeugdhonk (blz. 8) staan veel meer details dan op de schoolplattegrond. Dit komt doordat de plattegrond van het jeugdhonk een grotere **schaal** heeft dan die van de school. Een grotere schaal betekent een kleiner gebied, maar meer details. Een grootschalige plattegrond van het bureau van je juf of meester, laat nog meer details zien! Je kunt er bijvoorbeeld op zien waar de pennen en potloden liggen.

Dit is een **grootschalige kaart**. Hij laat maar een klein stukje van de kaart hiernaast zien, maar met veel meer details, zoals meer wegen en gebouwen.

Kaarten maken alles kleiner dan in de werkelijke wereld: ze verkleinen. Op een kleinschalige kaart is alles heel sterk verkleind. Op zo'n kaart zie je grote gebieden, bijvoorbeeld een heel land, maar weinig details. Een wegenkaart van een land is een voorbeeld van een kleinschalige kaart.

Dit is een **kleinschalige kaart**. Hij laat de vorm van het land en de kust zien. Alleen de belangrijkste wegen staan erop. Het zwarte hokje geeft het gebied aan dat op de kaart hiernaast is afgebeeld.

Grote kaarten

Een plattegrond van je buurt laat minder details zien dan een plattegrond van je school, maar beslaat wel een groter gebied. Waarschijnlijk staan alle straten erop, samen met de huizen, winkels, parken en andere gebouwen.

Een stadsplattegrond geeft belangrijke informatie. Je kunt erop zien waar de bezienswaardigheden zijn, zoals pleinen, markten en musea. Meestal staan ook de woonwijken, treinstations en metrostations erop.

Dit is een plattegrond van het centrum van Amsterdam. Wat zie je zoal op deze kaart?

Geïllustreerde kaarten

Van sommige steden bestaan **geïllustreerde kaarten**, met kleine tekeningen van de gebouwen in de stad. Zulke kaarten zien er mooi uit en helpen mensen de weg vinden. Ze worden vaak gebruikt door toeristen, bijvoorbeeld in een attractiepark.

LEUKE PLATTEGRONDEN

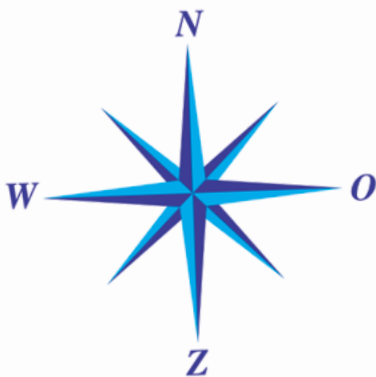
Van sommige attractieparken is een geïllustreerde kaart gemaakt, bijvoorbeeld van Walibi in België (Wavre). Er staan tekeningen op van de attracties. Voor dierentuinen bestaan ook zulke kaarten. Zo'n plattegrond is leuk om te gebruiken en na afloop mee naar huis te nemen!

Welke kant boven?

Een kaart moet je altijd op de goede manier lezen. Controleer of je de kaart in de goede richting houdt. Dit betekent dat het noorden op de kaart hetzelfde is als het noorden in werkelijkheid.

Op de meeste kaarten staat een **kompasroos** zodat je kunt zien waar op de kaart het noorden, zuiden, oosten en westen is. Sommige kaarten hebben alleen een pijl die laat zien waar het noorden is.

Een kompasroos laat het noorden, zuiden, oosten en westen zien.

Je kunt een **kompas** gebruiken om te bepalen waar het noorden in werkelijkheid is.